

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 14 юли 2015 година****относно националната програма за реформи на Словакия за 2015 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словакия за 2015 г.**

(2015/C 272/03)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Комисията да се започне изпълнението на нова стратегия за растеж и работни места — стратегията „Европа 2020“, въз основа на засилена координация на икономическите политики. Стратегията е съсредоточена върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала на Европа за устойчив растеж и конкурентоспособност.
- (2) На 14 юли 2015 г. въз основа на предложенията на Комисията Съветът прие препоръка относно общите насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза, а на 21 октомври 2010 г. при решение относно насоки за политиките на държавите членки в сферата на заетостта ⁽²⁾. Заедно двата акта представляват т. нар. „интегрирани насоки“ и държавите членки бяха приканени да се съобразят с тях при провеждането на националната си икономическа политика и политика по заетостта.
- (3) На 8 юли 2014 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ относно националната програма за реформи на Словакия за 2014 г. и даде становището си по актуализираната програма за стабилност на Словакия за 2014 г. На 28 ноември 2014 г., в съответствие с Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, Комисията представи своето становище относно проекта за бюджетен план на Словакия за 2015 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Пропължават да се прилагат с Решение 2014/322/ЕС на Съвета от 6 май 2014 г. относно насоки за политиките за заетостта на държавите членки за 2014 година (ОВ L 165, 4.6.2014 г., стр. 49).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 8 юли 2014 г. относно националната програма за реформи на Словакия за 2014 г. и съдържаща становище на Съвета по програмата за стабилност на Словакия за 2014 г. (ОВ С 247, 29.7.2014 г., стр. 122).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно общите разпоредби за мониторинг и оценка на проектите за бюджетни планове и за гарантиране на коригирането на прекомерния дефицит на държавите членки в еврозоната (ОВ L 140, 27.5.2013 г., стр. 11).

- (4) На 28 ноември 2014 г. Комисията прие Годишния обзор на растежа, с което постави началото на европейския семестър за 2015 г. за координация на икономическите политики. На същия ден, въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, Комисията прие доклада за механизма за предупреждение, в който Словакия не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед.
- (5) На 18 декември 2014 г. Европейският съвет одобри приоритетите за стимулиране на инвестициите, засилване на структурните реформи и продължаване на фискалната консолидация, благоприятстваща растежа.
- (6) На 26 февруари 2015 г. Комисията публикува своя доклад от 2015 г. за Словакия. В него бе оценен напредъкът на Словакия в изпълнението на специфичните за страната препоръки, приети на 8 юли 2014 г.
- (7) На 29 април 2015 г. Словакия представи своята национална програма за реформи за 2015 г. и програмата си за стабилност за 2015 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (8) Спрямо Словакия понастоящем се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж. В програмата си за стабилност за 2015 г. правителството планира постепенно да подобри номиналния дефицит до размер от 2,5 % от БВП през 2015 г. и впоследствие до 0,5 % от БВП през 2018 г. Според програмата за стабилност средносрочната цел за структурен дефицит в размер на 0,5 % от БВП ще бъде изпълнена през 2017 г. Очаква се съотношението на държавния дълг към БВП слабо да намалее през 2015 г. до размер от 53,4 % и да продължи да намалява до 50,3 % през 2018 г. Макроикономическият сценарий, на който се основават тези бюджетни прогнози е реалистичен. При все това обаче, мерките в подкрепа на целите за планирания дефицит от 2016 г. нагатак не са посочени достатъчно конкретно. Според прогнозата на Комисията, направена през пролетта на 2015 г., нарастването на нетните разходи е под показателя както през 2015 г., така и през 2016 г. и следователно отговаря на изискванията на Пакта за стабилност и растеж. Въз основа на оценката си за програмата за стабилност и предвид прогнозата на Комисията, направена през пролетта на 2015 г., Съветът смята, че се очаква Словакия да се съобрази с разпоредбите на Пакта за стабилност и растеж.
- (9) През 2014 г. пазарът на труда показва признаци на съвземане, но безработицата остава висока. Демотивиращите фактори в социално-осигурителната система бяха намалени и бе постигнат известен напредък в посока намаляване на младежката безработица, но дългосрочната безработица остава сериозно предизвикателство, а заетостта сред ромското население и нискоквалифицираните работници е ниска. Макар да са предприети някои първоначални стъпки за развиване на публичните служби по заетостта, те разполагат с ограничен капацитет за предоставяне на персонализирани услуги, по-специално за лицата, които са най-отдавна извън пазара на труда. Заетостта сред жените остава значително под средното равнище за ЕС, като това е отражение на недостатъчното предлагане на доброкачествени и достъпни грижи за децата и относително дългата продължителност на родителския отпуск.
- (10) Словакия е постигнала известен напредък по отношение на ученето в процеса на работа, а през 2015 г. ще влезе в сила нов Закон за професионалното образование и обучение. Що се отнася обаче до подобряването на условията за обучение, стимулите за създаване на повече бакалавърски програми, ориентирани към развитието на кариерата, и повишаването на дела на ромските деца, посещаващи заведения за образование и грижи в ранна детска възраст, напредъкът е ограничен. Не са предприети никакви мерки за осигуряване на по-широко участие на ромите в професионалното и висшето образование. Постигнат е само ограничен напредък в запълването на дупките в словашката система в областта на научните изследвания и иновациите, като основните потребности са свързани по-конкретно с подобряване на качеството и практическата насоченост на научната база и насърчаване на сътрудничеството между академичните среди, научните изследователи и бизнеса.
- (11) Лошото качество на бизнес средата в Словакия намалява привлекателната сила на страната както за чуждестранните, така и за местните инвестиции. Недостатъчната ефикасност и качеството на публичната администрация и на правосъдната система са особено пагубни за бизнес средата. Държавната администрация страда от високо текучество на персонала и неефикасно управление на човешките ресурси. Усилията, които се полагат за справяне с корупцията, засега са ограничени. По-конкретно, не са предприети мерки за задоволяване на необходимостта от укрепване на аналитичния и одиторския капацитет на данъчната администрация. Възлагането на обществени поръчки страда от дълбоко вкоренени недостатъци, засягащи негативно отпускането на публични средства.
- (12) Макар направените наскоро промени в данъчната система да допринесоха за подобряване на ситуацията при публичните финанси, разходите, свързани със застаряващото население, ще натежат в бъдеще върху относително стабилното понастоящем равнище на дълга на Словакия. Дългосрочната устойчивост на публичните финанси

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

зависи от способността на правителството да повиши икономическата ефективност на сектора на здравеопазването. Цялостната ефикасност на словашката система на здравеопазването е ниска, като тази система дава лоши резултати в сравнение с останалите в ЕС. Правителството е приело нова стратегия за здравеопазването за периода 2014—2020 г., в опит за отстраняване на недостатъците на националната система в този сектор. Стратегията е в процес на изпълнение, но повечето мерки все още не са приведени в сила. Все още се наблюдава и неефикасност при събирането на данъци и в работата на данъчната администрация.

- (13) Слабите резултати от инвестициите през последните години могат да подкопаят перспективите за дългосрочен растеж на Словакия. Спадът в частните инвестиции между 2008 г. и 2013 г. е бил особено силен, като около 90 % от понижаването на общите инвестиции се е падало на нефинансовите предприятия в резултат на намаляването на притока на преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ). През 2013 г. инвестициите в капиталови стоки все още са били около 13 % по-ниски в реално изражение, отколкото през 2008 г. И все пак, въпреки че са били сключени много по-малко договори за публични инвестиции, спадът все още има значителни последици като се имат предвид широкомащабните проекти за транспортни инфраструктури, които са от съществено значение за възможността за извличане на ползи от потенциала за растеж на централните и източните региони на Словакия. Пречки за публичните инвестиции са както административните и регулаторните бариери, свързани с планирането на инвестициите, така и липсата на прозрачност и голямата продължителност на процедурите за получаване на разрешителни за строеж и земеползване. Фондовете на ЕС съставляват много голяма част от общия размер на публичните инвестиции в Словакия в сравнение с равнищата, наблюдавани в други държави членки от същия регион. Нещо повече, усвояването на средствата от фондовете на ЕС се затруднява от слабото управление на процедурите по планиране, лошо изготвяне и подбор на проектите, както и от неизпълнението на изискванията, свързани с оценката на въздействието върху околната среда. Използването на спецификации, изготвени специално за определени дружества, при обществените поръчки ограничава конкуренцията и води до високи крайни цени. Подобряването на контрола и използването на по-голям експертен опит в публичните субекти, участващи във възлагането на обществени поръчки, биха могли да спомогнат за преодоляване на тези проблеми. Ефикасността и качеството на публичната администрация и на правораздавателната система са с незадоволително качество и са особено вредни за бизнес средата, а проблеми като реформата на гражданското съдопроизводство и неравномерното разпределение на работата в съдилищата все още не са намерили решение.
- (14) В контекста на европейския семестър Комисията изготви цялостен анализ на икономическата политика на Словакия и го публикува в доклада за страната за 2015 г. Тя оцени също така програмата за стабилност и националната програма за реформи, както и последващите действия, предприети във връзка с препоръките, отправени към Словакия през предишните години. Комисията взе под внимание не само тяхното значение за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика в Словакия, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на ЕС предвид необходимостта от укрепване на цялостното икономическо управление на Съюза чрез принос на равнището на ЕС към бъдещите решения на национално равнище. Нейните препоръки в рамките на европейския семестър са изразени в препоръки 1—4 по-долу.
- (15) Предвид тази оценка Съветът разгледа програмата за стабилност на Словакия и смята ⁽¹⁾, че Словакия е постигнала съответствие с Пакта за стабилност и растеж.
- (16) В контекста на европейския семестър Комисията изготви също така анализ на икономическата политика на еврозоната като цяло. Въз основа на този анализ Съветът отправи специфични препоръки към държавите членки, чиято парична единица е еврото ⁽²⁾. Като държава, чиято парична единица е еврото, Словакия следва също да гарантира цялостното и навременно изпълнение на тези препоръки,

ПРЕПОРЪЧВА на Словакия да предприеме следните действия през 2015 и 2016 г.:

1. Да подобри икономическата ефективност в сектора на здравеопазването, включително чрез подобряване на управлението на болничните грижи и укрепване на първичната здравна помощ. Да предприеме мерки за увеличаване на събираемостта на данъците.
2. Да предприеме допълнителни мерки за справяне с дългосрочната безработица чрез подобряване на мерките за активизиране, образование, предлагашо втори шанс, и висококачествено обучение, съобразено с индивидуалните потребности. Да подобри стимулите за жените да остават или да се връщат на работа посредством подобряване на предлагането на услуги за детски грижи.
3. Да подобри обучението за преподаватели и да увеличи привлекателността на преподавателската професия, за да спре влошаването на учебните резултати. Да увеличи участието на ромските деца в общото образование и във висококачественото образование в ранна детска възраст.

⁽¹⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

⁽²⁾ ОВ С 272, 18.8.2015 г., стр. 98.

4. Да насърчава инвестициите в инфраструктурата, да подобри и рационализира административните процедури за получаване на разрешителни за земеползване и строеж. Да увеличи конкуренцията при обществените поръчки и подобри механизмите за контрол при възлагането на обществени поръчки.

Съставено в Брюксел на 14 юли 2015 година.

За Съвета
Председател
P. GRAMEGNA